

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว

ของ นายธานีศ เกศวิทย์กุล ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๓๒/๒๕๔๕

วันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง	{	นายทะเบียนพรรคการเมือง	ผู้ร้อง
		พรรคพลังธรรม	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังธรรม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพลังธรรม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ได้รับจดทะเบียนพรรคพลังธรรม ผู้ถูกร้อง เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๑ และคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้อนุมัติโครงการและแผนงานของพรรคพลังธรรมในรอบปี ๒๕๔๘ จำนวน ๕ โครงการ งบประมาณ ๖๖๔,๘๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสี่พันแปดร้อยบาทถ้วน) ซึ่งพรรคพลังธรรมได้เบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งเตือนพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๔๘ ทุกพรรคการเมืองจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๙ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จำนวน ๒ ครั้ง โดยขอให้หัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้ที่หัวหน้า

พรรคการเมืองมอบหมายเป็นหนังสือและเหรียญพรรคการเมืองเป็นผู้รับรองสำเนาหลักฐานการใช้จ่ายเงินตามโครงการและแผนงานทุกแผน

เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องได้จัดส่งแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี ๒๕๔๔ ทางโทรสาร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ลงรับไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยไม่ได้ส่งสำเนาหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบ และต่อมาเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องได้จัดส่งต้นฉบับแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปี ๒๕๔๔ ซึ่งได้เคยส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทางโทรสารแล้ว แต่ก็ไม่ได้ส่งสำเนาหลักฐานการใช้จ่ายเงินมาเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบ เช่นเดิม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าข้อเท็จจริงยังไม่ชัดเจนและไม่อาจตรวจสอบได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ และได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๕ ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ จึงเสนอประธานกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งประธานกรรมการการเลือกตั้ง ได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนจึงมีหนังสือขอให้ผู้ถูกร้องส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินในปี ๒๕๔๔ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า เนื่องจากการจัดทำหลักฐานการใช้จ่ายเงินในรอบปีนี้ จะต้องยึดมาตรฐานเดียวกันกับหลักฐานทางบัญชีในกรณีของปี ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องจึงต้องปรับปรุงหลักฐานการใช้จ่ายเงินให้สอดคล้อง และอาจต้องคืนเงินบางส่วนที่การจัดทำหลักฐานไม่ครอบคลุมครบถ้วนถูกต้อง และแจ้งว่าได้ตระหนักในปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างดี ได้พยายามให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องชุดใหม่เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมกับงาน อีกทั้งได้ตัดสินใจไม่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๕ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มีเวลาปรับระบบการบริหารและเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดใหม่เข้ารับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบายและข้อบังคับของพรรคพลังธรรม และได้แจ้งว่าจะปรับปรุงข้อผิดพลาดทางบัญชีและจัดทำงบการเงินประจำปีที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อนำเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้องได้ทันในการประชุมสามัญวิสามัญต่อไป

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑๑๖/๒๕๔๕ (๓๐) เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ว่า เมื่อประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบกรณีที่มีผู้ร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๔ เฉพาะแบบรายงานการใช้จ่ายเงินแต่ไม่ได้ส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินมาด้วยซึ่งไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า ผู้ร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุน จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๔ จำนวน ๖๖๔,๘๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสี่พันแปดร้อยบาทถ้วน) ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ จึงให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรคผู้ร้องตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ร้องทราบ และให้สำนักกฎหมายและคดีร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน เพื่อให้ดำเนินคดีอาญากับนายภมร นวรัตนกร หัวหน้าพรรคผู้ร้อง เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ ประกอบมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามข้อกำหนดคณะกรรมการรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์คณะในการพิจารณาพิพากษา วิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๘ และให้โอกาสผู้ร้อง ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

นายภมร นวรัตนกร รักษาการหัวหน้าพรรคผู้ร้อง ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ พร้อมเอกสารหลักฐาน ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

(๑) ผู้ร้องได้รับการจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๑ และได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ร้องชุดปัจจุบัน ได้เข้าปฏิบัติหน้าที่เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะเนื่องจากตำแหน่งกรรมการบริหารว่างลงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด ตามข้อบังคับพรรคข้อ ๔๘ (๒) และปัจจุบันมีคณะกรรมการบริหารรักษาการตามข้อบังคับพรรค จำนวน ๔ คน โดยยังไม่มีกรรมการเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ เนื่องจากเกิดความขัดแย้งภายใน

(๒) ในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องได้รับการอนุมัติเงินสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามโครงการและแผนงาน จำนวน ๕ โครงการ เป็นเงิน ๖๖๔,๘๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสี่พันแปดร้อยบาทถ้วน) จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และพรรคได้เบิกจ่ายเงินไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ มีการแจ้งกำหนดการจัดกิจกรรมให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานไปร่วมสังเกตการณ์และจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งทุกครั้งไป

(๓) วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ และวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/ว ๒๕ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๘ และ ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/ว ๑๖๕ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แจ้งเตือนพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๔๘ ทุกพรรคการเมืองจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๘

(๔) วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยวิธี

๑) ส่งทางโทรสาร ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับในวันเดียวกัน

๒) ส่งต้นฉบับรายงานทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเอกสารในวันถัดมา คือวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘

ก่อนยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว ผู้ถูกร้องได้แจ้งด้วยวาจาให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบว่า การนำส่งหลักฐานการใช้จ่ายเงินต้องล่าช้า เนื่องจากผู้ถูกร้องได้รับหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๑/๓๔๕๓ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๘ แจ้งผลการตรวจสอบงบการเงินผู้ถูกร้อง ประจำปี ๒๕๔๗ กรณีตรวจพบข้อผิดพลาดและบกพร่องบางประการ โดยให้ผู้ถูกร้องดำเนินการปรับปรุงรายการข้อผิดพลาดบกพร่องให้ถูกต้องครบถ้วน ก่อนปิดรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องทุกบัญชี ในปี ๒๕๔๘ เพื่อยกยอดไปจัดทำงบการเงินปี ๒๕๔๘ และบันทึกรายการเปิดบัญชีปี ๒๕๔๘ ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง และให้จัดส่ง

เอกสารหลักฐาน ที่แสดงว่าผู้ถูกร้องได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายการข้อผิดพลาดบกพร่อง ให้ผู้ร้อง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ

(๕) ในจำนวนรายการบัญชีที่จะต้องแก้ไข มีกรณีสำคัญ คือ หลักฐานการรับเงินและจ่ายเงิน ค่าพาหนะเดินทาง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้พรรคนำเสนอหลักฐานการจ่ายค่าพาหนะ เดินทางให้กับสมาชิกพรรค (ผู้เข้าร่วมกิจกรรม) เป็นรายบุคคล ซึ่งผู้ถูกร้องได้ทักท้วงว่าพรรค ไม่สามารถนำเสนอหลักฐานเช่นนั้น เนื่องจากการจ่ายค่าพาหนะเดินทางเป็นการهماจ่ายให้กับผู้ให้บริการ รถเช่ามิได้จ่ายเป็นรายบุคคล และได้ปฏิบัติเช่นนี้ทุกปี หากมีการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอมเท่ากับว่าคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องได้ร่วมกัน จัดทำหลักฐานอันเป็นเท็จและแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงาน ซึ่งผู้ถูกร้องได้ขอให้สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งยอมรับหลักฐานการใช้จ่ายเงินที่พรรคได้รับรองความถูกต้องแล้ว

(๖) ในระหว่างการเจรจาข้อยุติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๕๘๘๕ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสาร หลักฐานการใช้จ่ายเงิน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และมีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๕๘๘๖ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงการใช้จ่ายเงินสนับสนุนและจัดส่ง เอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนกรณีโครงการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๗ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๔๐๑/๖๐๔๔ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่ได้รับหลักฐานที่แสดงว่า ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข รายการข้อผิดพลาดบกพร่องของงบการเงิน ประจำปี ๒๕๔๗

(๗) วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องได้ทำหนังสือชี้แจงการใช้จ่ายเงินและงบการเงิน ประจำปี ๒๕๔๗ และปี ๒๕๔๘ ต่อผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการปรับปรุงรายการทางบัญชีและ อาจมีการคืนเงินบางส่วนที่การจัดทำหลักฐานไม่ครอบคลุมครบถ้วน ซึ่งผู้ร้องได้รับหนังสือไว้เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕

(๘) ปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๕ รักษาการหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและผู้อำนวยการพรรค ผู้ถูกร้อง ได้เดินทางไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อชี้แจงผลการปรับปรุงรายการ ทางบัญชีและการนำเสนอเอกสารหลักฐานประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินประจำปี ๒๕๔๘ ซึ่งมีสาระสำคัญ

คือการแก้ไขรายงานทางบัญชีในรอบปี ๒๕๔๑ ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากพรรคได้ปิดบัญชีและได้จัดทำงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรอง พร้อมเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้องอนุมัติจากนั้นได้ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ครบถ้วนแล้ว ส่วนกรณีเงินสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมประจำปี ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องประสบความสำเร็จในการจัดทำหลักฐานให้ตรงตามความต้องการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเฉพาะหลักฐานการเบิกจ่ายค่าพาหนะเดินทางเป็นรายบุคคล ซึ่งทั้งสองกรณีอยู่ระหว่างการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ให้คืนเงินที่ได้ใช้จ่ายไปให้กับกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อหลีกเลี่ยงความยุ่งยากทางการบริหาร และจักได้ดำเนินการปิดบัญชีจัดทำงบการเงิน เสนอที่ประชุมใหญ่อุบัติ แต่เนื่องจากเกิดความขัดแย้งในองค์กรการดำเนินการ จึงล่าช้า

(๕) เหตุผลที่กล่าวมา เห็นได้ว่า

๑) คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประธานกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง ต่างตระหนักดีว่าผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานที่ได้รับอนุมัติ และได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปีปฏิทินอย่างถูกต้องตามความเป็นจริงยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด การตัดสินใจคืนเงินให้แก่กองทุน ก็เพื่อหลีกเลี่ยงความยุ่งยากของการบริหารอันเกิดจากการจัดทำเอกสารและแจ้งข้อความอันเป็นที่

๒) พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมืองย่อมตระหนักดีว่า ผู้ถูกร้องมิได้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๒ จึงมิได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อผู้ร้อง และการร้องทุกข์กล่าวโทษหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องเป็นเพียงการกล่าวโทษหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องกระทำผิดกฎหมาย ตามนัยมาตรา ๔๐ และมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

๓) การคืนเงินให้แก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเนื่องจากความบกพร่องทางบัญชี เป็นประเพณีที่พรรคการเมืองกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติมาแบบสมานฉันท์โดยตลอด การไม่นำส่งเงินตามกำหนดเป็นเพียงเหตุให้ถูกชะลอการเบิกจ่ายเงินสนับสนุน ในปีถัดไปไม่เคยเป็นเหตุให้ยุบพรรค แม้ในกรณีที่พรรคธรรมชาติไทยมิได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน

ประจำปีภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยังเปิดโอกาสให้ชี้แจงเหตุผล เพื่อให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรม

(๑๐) เนื่องจากคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้มีประกาศฉบับที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ห้ามมิให้พรรคการเมือง ที่มีอยู่แล้วดำเนินการประชุมหรือดำเนินกิจการใดๆ ในทางการเมือง ดังนั้นการที่ผู้ร้องสั่งให้ผู้ถูกร้อง ดำเนินการตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๑๕๐๔๘ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ และที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๑๕๗๒๓ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วย เจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะผู้ร้องย่อมทราบดีว่าการบริหารเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของ พรรคการเมือง จะต้องมีการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อขอความเห็นชอบ ซึ่งถือว่าเป็น การดำเนินกิจการในทางการเมือง ตามนัยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ การที่ผู้ร้องนำเอาผลของคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาเป็นข้อสันนิษฐานว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเป็นการกระทำที่ไม่สุจริต มีเจตนาเอาผิดกับผู้ถูกร้องโดยไม่คำนึงถึง เจตนารมณ์ของกฎหมาย

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ประธานกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่น คำร้องเพื่อชี้แจงเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๐ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ใน ส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” กรณีที่ ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างเหตุที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้ถูกร้องปรับปรุงรายการข้อผิดพลาด บกพร่องให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนปีตราการบัญชีที่เกี่ยวข้องทุกบัญชี ในปี ๒๕๔๘ นั้น ผู้ถูกร้อง ไม่สามารถนำมาอ้างเพื่อเป็นเหตุที่จะไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของ ผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ เนื่องจากข้อผิดพลาดทางบัญชี ในปี ๒๕๔๗ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้อง

ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ หากผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุน ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถูกต้องตามความเป็นจริงตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ถูกร้องจะต้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวแล้ว แต่เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือทวงถามให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวตามหนังสือคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๕๘๘๕ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ พร้อมทั้งประสานกับหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องทางโทรศัพท์หลายครั้ง แต่ผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใด และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งงบการเงินประจำปี ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๔๐ ซึ่งมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ปรากฏตามหนังสือของผู้ร้อง ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๑/๑๑๒๐๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เรื่องร้องทุกข์กล่าวโทษนายภมร นวรัตน์กร หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ต่อผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ดังนั้น จากกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปี ๒๕๔๘ และกรณีไม่จัดส่งงบการเงินประจำปี ๒๕๔๘ แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน ซึ่งกรณีดังกล่าวเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เรื่องนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคไท หน้า ๒๗ วรรคท้าย ว่า “สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าคำร้องของผู้ร้องยื่นเกินกำหนดเวลาสิบห้าวันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เห็นว่าวันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน นั้น คือวันที่ผู้ร้องได้พิจารณาและเห็นชอบให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๕

ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีบันทึกข้อความ ที่ ลต ๐๔๐๒ (ฟปส.)/๓๓๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ รายงานเรื่องผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ ซึ่งเมื่อนับถึงวันที่ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ คือวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ จึงอยู่ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ข้ออ้างของผู้ถูกร้องข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้นอีกเช่นกัน”

ในกรณีของผู้ถูกร้อง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสาร หลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพื่อประกอบการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๕๘๘๕ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ พร้อมทั้งประสานกับหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องทางโทรศัพท์หลายครั้ง แต่ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้เสนอเรื่องให้ผู้ถูกร้อง ไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๑๑๖/๒๕๔๕ (๓๐) เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ โดยที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีมติว่าเมื่อประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบกรณีที่ผู้ถูกร้อง ได้รายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยส่งเฉพาะแบบรายงานการใช้จ่ายเงิน แต่ไม่ส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินมาด้วยจึงไม่สามารถ ตรวจสอบได้ว่าผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน ๖๖๔,๘๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสี่พันแปดร้อยบาทถ้วน) ถูกต้อง ตามความเป็นจริง ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มี คำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ และประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงได้ยื่น คำร้องต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ซึ่งอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อผู้ร้อง

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๓ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมาปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๔๐ ให้

นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวและให้นายทะเบียนนำเงินสนับสนุนที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุน” และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนต้องคืนเงินให้แก่กองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองด้วยเหตุดังนี้

ข้อ ๒๔ “พรรคการเมืองที่ได้รับจัดสรรเงินสนับสนุน ต้องส่งคืนเงินสนับสนุน ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังนี้

(๑) ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

ข้อ ๒๕ “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองมีเหตุตามข้อ ๒๔ (๑) ให้นายทะเบียนแจ้งพรรคการเมืองนั้นส่งคืนเงินสนับสนุนที่ได้รับการจัดสรรในปีที่มีเหตุตามข้อ ๒๔ (๑) แก่นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง”

การเรียกคืนเงินสนับสนุนจากพรรคการเมือง กรณีไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๔๐ นั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมิได้เรียกคืนเงินตามประเพณีปฏิบัติตามที่ ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง แต่ปฏิบัติโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งเรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๕ ซึ่งกรณีดังกล่าวไม่มีกฎหมายบัญญัติให้มีโทษถึงขั้นยุบพรรคการเมืองแต่อย่างใด แต่กรณีของผู้ถูกร้อง มิได้เป็นเรื่องการเรียกคืนเงินสนับสนุนตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงิน สนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบว่า ผู้ถูกร้องใช้จ่าย เงินสนับสนุนถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ จึงเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) และมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

(๔) ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๑๕๐๔๘ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ เป็นกรณีที่ผู้ร้องแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของ

ผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ส่วนหนึ่งคือคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๑๕๗๒๓ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เป็นหนังสือที่ผู้ร้องเรียกคืนเงินสนับสนุนที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๘ เนื่องจากผู้ร้องไม่จัดส่งงบการเงินของพรรค ประจำปี ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กล่าวคืองบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองรับรองแล้วภายในเดือนเมษายนของทุกปี หัวหน้าพรรคการเมืองต้องรับรองความถูกต้องร่วมกับเหรียญกษาปณ์พรรคการเมืองและให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งงบการเงินต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติพร้อมทั้งสำเนาบัญชีตามมาตรา ๓๘ ซึ่งกรณีดังกล่าวเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามกฎหมาย ผู้ร้องไม่ได้จัดส่งงบการเงินของผู้ร้องตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องจึงต้องดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และดำเนินการเรียกคืนเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้อง ประจำปี ๒๕๔๘ จำนวน ๖๖๔,๘๐๐ บาท ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ดังนั้น กรณีประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง สั่งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งสองเรื่องดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ ประกอบกับหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมิได้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับกรณีผู้ร้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๕ (๕) เนื่องจากผู้ร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยจัดส่งเฉพาะแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่ไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินมาด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน ๖๖๔,๘๐๐ บาท ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

อนึ่ง เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ตราขึ้นและมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นมา โดยในมาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ (๒) ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ เรื่อง ห้ามพรรคการเมืองประชุมหรือดำเนินกิจการอื่นใดในทางการเมือง ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ (๓) ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ (๔) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ เรื่อง ห้ามพรรคการเมืองประชุมหรือดำเนินกิจการอื่นใดในทางการเมือง ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (๕) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีปัญหาที่ต้องพิจารณาก่อนว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะใช้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ พิจารณาวินิจฉัยคดีนี้

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองไว้ในมาตรา ๖๒ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๕ ไว้ดังนี้

มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒”

วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบไปเพราะไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒ หรือกระทำการตามมาตรา ๖๖ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป”

ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติหลักการเดียวกันนี้ไว้ในมาตรา ๔๒ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๘ ดังนี้

มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้อำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๘๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และส่วนที่ ๕ การใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมืองแต่พรรคการเมืองนั้นยังมีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ หรือในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ ให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๕๓ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๕๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป”

มาตรา ๕๔ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ หรือเหตุตามมาตรา ๕๔ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้พลละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่ง

เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ เป็นบทบัญญัติที่มีผลบังคับใช้อยู่ในขณะที่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แม้เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในภายหลังและมีบทบัญญัติเพิ่มเติมให้นายทะเบียนพรรคการเมือง มีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนต่อคณะกรรมการเลือกตั้งภายในเวลาที่กำหนด ก่อนที่จะดำเนินการเพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองอันมีลักษณะเป็นคุณกว่ากฎหมายที่ใช้ในขณะพรรคผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดก็ตาม แต่การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ นั้น หัวหน้าพรรคเพียงต้องโทษทางปกครองตามมาตรา ๑๒๔ คือต้องชำระค่าปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาทเท่านั้น หากต้องรับโทษทางอาญาตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑ มาตรา ๑๐๕ ถึงมาตรา ๑๒๑ ไม่ ดังนั้น การกระทำของพรรคผู้ถูกร้องจึงถือไม่ได้ว่าเป็นความผิดทางอาญาอันจักเข้าเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ ที่บัญญัติให้ต้องใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณบังคับแก่คดีนี้ไม่ หากแต่ต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในเวลาที่พรรคผู้ถูกร้องกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายบังคับแก่คดีนี้ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ พิจารณาวินิจฉัยคดีนี้

เมื่อผลแห่งการวินิจฉัยในประเด็นปัญหาเรื่องการใช้บังคับกฎหมายเป็นดังนี้ กรณีจึงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในประเด็นต่อไปว่ามีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องหรือไม่

พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้องและคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง กับเอกสารประกอบ ซึ่งผู้ร้องและผู้ถูกร้อง

ไม่ได้เถียงกันฟังได้เป็นยุติว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติโครงการและแผนงานของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ จำนวน ๕ โครงการ เป็นเงินงบประมาณ ๖๖๔,๘๐๐ บาท และผู้ถูกร้องได้เบิกจ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองจำนวนดังกล่าวไปจากผู้ร้องแล้ว แต่ในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ดังกล่าว ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองยื่นต่อผู้ร้องภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายเฉพาะแบบรายงานการใช้จ่ายเงินเท่านั้น แต่มิได้ส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินต่อผู้ร้องด้วย เป็นเหตุให้ผู้ร้องไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเข้าเกณฑ์เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ ซึ่งเข้าเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ที่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะมีคำสั่งให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างในคำชี้แจงว่า ผู้ร้องได้แจ้งผลการตรวจสอบงบการเงินของผู้ถูกร้อง ประจำปี ๒๕๔๗ ว่าพบข้อผิดพลาดและบกพร่องบางประการ และสั่งให้ดำเนินการปรับปรุงรายการข้อผิดพลาดบกพร่องให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนปิดรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องทุกบัญชีในปี ๒๕๔๘ นั้น ผู้ถูกร้องไม่อาจนำมาอ้างเป็นเหตุที่จะไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ให้แก่ผู้ร้องได้ ทั้งนี้เพราะข้อผิดพลาดทางบัญชีของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๗ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ แต่อย่างใด อีกทั้งตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายนั้น กฎหมายมีข้อความระบุไว้ชัดแจ้งว่ารายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองนั้น ต้องกระทำให้ “...ถูกต้องตามความเป็นจริง...” ด้วย ดังนั้น หากผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ ไปโดยถูกต้องตรงต่อความเป็นจริงย่อมอยู่ในวิสัยที่ผู้ถูกร้องจะจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน พร้อมเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินเพื่อยืนยันว่าได้ใช้จ่ายเงินไปโดยถูกต้องตามความเป็นจริงได้ ทั้งนี้เพราะเอกสารหลักฐานประกอบ

การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๘ หาได้มีความเกี่ยวข้องกับข้อผิดพลาด
บกพร่องทางบัญชีของผู้ถูกร้องในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๙ ดังที่ผู้ถูกร้องพยายามหยิบยกขึ้นกล่าวอ้าง
เป็นข้อแก้ตัวไม่ คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องจึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนที่ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงในทำนองโต้แย้งว่าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง
ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนตามนัยแห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง นั้น ปัญหาข้อนี้
ได้รับความจากเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องว่า ผู้ร้องได้ให้โอกาสพรรคผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐาน
การใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพื่อประกอบการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘
ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ค่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๕๘๘๕ ลงวันที่
๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ พร้อมทั้งประสานกับหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องทางโทรศัพท์หลายครั้ง แต่ผู้ถูกร้อง
มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้เสนอเรื่องให้ผู้ถูกร้องไม่จัดส่ง
เอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่
๑๑๖/๒๕๔๕ (๓๐) เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ โดยที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง
มีมติว่าเมื่อประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบกรณีและผู้ถูกร้อง
ได้รายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘
โดยส่งเฉพาะแบบรายงานการใช้จ่ายเงิน แต่ไม่ส่งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินมาด้วย จึงไม่สามารถ
ตรวจสอบได้ว่าผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน ๖๖๔,๘๐๐ บาท ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามนัยมาตรา ๖๒
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง
จึงให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๕ (๕)
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๓๕
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ และประธานกรรมการ
การเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ก็ได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเพื่อให้มี
คำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ซึ่งอยู่ภายในกำหนดระยะเวลา ๑๕ วัน
นับแต่วันที่ความปรากฏต่อผู้ร้อง คำชี้แจงของผู้ถูกร้องในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

อาศัยเหตุดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว จึงมีความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตนให้ยุบพรรคพลังธรรม
ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕
วรรคสอง

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ